

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Astutia

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

minus Deus tuus creavit in ministerium cunctis gentibus, quae sub caelo sunt. Deut. 10.

Qui fecit luminaria magna, solem in potestatem diei, & lunam in potestatem noctis. Psal. 136.

Quare dies diem seperat, & iterum lux lucem, & annus annum à sole? A Domini scientia separati sunt factio sole, & praeceptum custodiende per Dei sapientiam dimittuntur. Eccl. 33. & 34.

Dicebat autem ad tuas: Cum videris nubem orientem ab occasu, statim dicitis, nimbis venit, & ita fit, & cum austrum flantem, dicitis, quia zefus erit, & fit. Luc. 12.

Ego sum Dominus faciens omnia, extendens caelos, solus stabilis terram, & nullus mecum, irrita faciens signa diuinorum & ariolos in futuorem conuertens. Conuertens sapientes retrorsum, & scientiam stultam faciens. Esai. 44.

Delecti in multitudine consiliorum tuorum. Stent & saluent te augures caeli, qui contemplantur sidera, & supputabant menses, ut ex eis annuntiarent ventura tibi. Ecce, facti sunt quasi stipula, ignis comburit eos: Non liberabunt animam suam de manu flammis. Ibidem. 47.

Iuxta vias gentium nolite discere, & à signis caeli nolite metueri, quae timent gentes, quia leges populorum vanae sunt. Jer. 10.

PHILOSOPHICAE SENTENTIAE.

Astrologia speculatur substantiam sempiternam sensibilem, quae est caelum: alia scientia mathematica de nulla substantia, ut arithmetica, & geometria. Arist. 12. meta. c. 4.

Astrologia nobilitas est amplior merito suae naturae circa quam versatur, demonstrationes imbecilliores sunt aliquanto quam geometriae. Theon. pri. de anim. c. 1.

Astrologia differit de stellarum natura, sed ipsarum motus progressusque ac regressus contemplantur. Alex. Aphro. 5. meta. vel 6.

Astrologia circa siderum motum ac conuersiones versatur. Amm. in por. c. 2. Astrologia versatur circa quantitatem communitatem quae semper mouetur, quae est caelum. Idem ibid.

Astrologia est nouitia eorum quae sunt in caelo communis, haec est definitio Astrologiae naturalis & mathematicae. Jo. Gram. pri. post. cap. 10.

Astrologia multis obseruationibus constat. Magn. in prior. c. 50.

Astrologi non dantur ad iudicandum res futuras, nisi quia existimant scire de corporibus caelestibus causas proprias generationi cuiuslibet in diuidui, modorumque speciem. Auerr. de som. cap. 202.

Astrologia subiecta licet sint mota, scilicet corpora caelestia, tamen non de eis considerat Astrologus ut sunt mota, sed de figuris & sitibus eorum secundum motuum quantitatem & secundum velocitatem & tarditatem & quantitatem eorum: naturalis vero eorum naturas considerat, ut mobilia sunt & quis motus est possibilis, & quis non. Idem. pri. met. aph.

Astronomia utilis est non solum agriculturae & arti nauticae, sed etiam militari, cum circa tempora, menses & annos versatur, circa haec subliore sensu praeditum est, facit. Plut. de repub. dial. 7. Astronomia aliter perdiscenda est, quam nunc discant, ut has in caelo varietates, quandoquidem in loco qui videtur expressae sunt, optime & exactissime se habere putant, à veris vero multum absunt quibus cum uolutionibus, velocitas quae est, & tarditas quae est in vero numero & omnibus veris figuris inter se feruntur, & quae in ipsis sunt ferunt, quae sane ratione & cogitatione comprehendi possunt, visu vero minime. Idem ibid.

Astronomiae peritissimus omnium fuit Iulius Caesar, de qua praedare libros edidit, fatumque suum praeficere & potuit, non autem cauere. Franc. Par. de regno. l. 2. c. 16.

APOPRTHEGMATA.

Bian aiebat maximè ridiculos esse Astronomos, ut quum non viderant pisces iuxta se nantes in litore, illos qui in caelo sunt se viderent dicant. Stob. serm. 78.

Diogenes, Astrologus quidam in foro stellas in tabella quadam depictas cum demonstraret, atque diceret, En tibi hic stellas errantes: audiens hoc Diogenes, Ne mentiaris, inquit, bone vir. stellae enim non errant, sed illi ostensus qui affidebant. Stob. serm. 78.

Anonymus: Thaletem, dum caelum contemplantur, in fossam illapsam, ancilla eius, tunc id eum pati dixit, qui cum iuxta pedes posita ignoraret, caelestia intueretur. Stob. ibid.

Ariston dicebat, eorum quae philosophi scrutantur, alia ad nos pertinere, alia nihil, quaedam supra nos esse. Sensit autem disciplinam morum spectare ad nos, Sophisticam nihil ad nos pertinere: eo quod ad vitæ emendationem non tantum non prosit, sed rixas etiam & contentiones progeneret. Astronomiam autem, Astrologiam, & c. supra nos esse omnino. Stob. serm. 78.

Pindarus naturae speculationibus vacantes imperfectum sapientiae fructum capere dicebat. Stob. ibid.

Anaxagoras quum caelum intueretur, astrorumque mirabilem cursum admiraretur, cuidam seiscitanti, cur ita libenter senserit subdualia perungilia: respondit, ut caeli aspectu fruatur, cursus & reclusus siderum in orbem redeuntis subindicans. Phil. Iud. in libro. Quod mundus sit incorruptibilis.

Phalaris scito dilectate astrologos iudicantes solitus est. Aut aduersa, inquit, euentura dicuntur prospera, & fallunt, miser fies, frustra expectanda dicunt, & mentiuntur: miser fies, frustra timenda dicunt, & ea quae non prospera: iam inde ex animo mihi quam è fato fias. Si felicia promittunt, ea quae euentura ne duo erunt incommoda: & expectatio te ipse fulsum, & futurum gaudij fructum spes tibi iam adhaerent. pacto veniunt et istiusmodi hominibus res futurae. A. Gellius l. 4. cap. 1.

Actius poeta nihil inquit, credo auguribus, qui tantum alienas, sicut ut auro locupletent omos. A. Gellius.

Anonymus inter nonnullos quosdam est, quum genus Astrologum liberalem ac muniticum scilicet, solum Astrologos praeteritineque enim huius scientiae, sicut aliarum disciplinae magistri, in eius curia videntur, qui magis scire videntur. Sidera, inquit, stultos regunt, sapientes astra imperant. Stultus ergo princeps Astrologos coniequitur: non sapientes: inter quo Anonymus obinet. Aeneas Sylvius l. 4. commentariorum suis Alphonji.

HIEROGLYPHICA.

Per maculosam hinnuli pellem Aegyptij Astrologice signabantur. Pier. Valer. l. 38. pag. 359. A.

EMBLEMATA.

Andreae Alciat.

Emblema CIII.

icare, per superos qui raptus est aera, donec in mare praecipitem cetera liquata daret. Nunc te vera eadem seruentis que resuscitat ignis, Exemplo res doces dogmat a certa tuo. Astrologus caueat quicquam producere praedam cadet impostor dum super astra velat. Scyphus Nestoris. Emblema c. i.

Nestorem geminis cratera hunc accipisunda, Quos grauis argei massa profundis opus. Clauiculi ex auro glans circum quatuor astra. Vnumquamque super fulua columbae set. Solus eum porus longaeus tollere Nestor. Maudis doces quid sibi Massa Scler? Est caelum, scyphus ipse: colorque argenteus illi, Aurea iuxta caeli sidera clauiculi.

Pleiadum esse putant, quas dixit ille columbari: Vnbi iici gemini magna minor que sera est. Haec uestor longo sapientis intelligit caji. Bella genuit fortes: calidus astra venet.

SCRIPTORES.

Astrologia iudicaria seu diuinatoria cum sapientia denda: caulis reddunt, Epiphanius dicitur ad adu. Manichaeos. Basilus Hexameri hom. 1. & 5. Ceryllus hom. 5. & 6. In Mathaeum hom. 6. Certe Augustinus Astrologiae operam nauauit, confession. l. 4. c. 3. l. 5. cap. 20. doctrina Christiana, l. 2. c. 21. 22. 23. & 24. De ciuitate Sigae ad cap. 8. contra Academ. l. 1. c. 7. modo quicquam deceptum, qui arti illi aliquid tribuisset: modo enim quae proflores acerrime inuehitur. Postquam non sicut est prohibita. Concilio Toletano prima Canon. l. 5. cap. 50. & 26. questione 2. 3. 4. Defenditur haec obiectio, ones praecipue retulantur. T. 2. Arg. C. de doctr. Christ. cap. Christoph. Pezelus c. de Sorbon. & pag. 43. impress. Neofid. apud Mathaeum Haru. l. 1. De excellentia Astronomiae Plin. l. 7. cap. 57. Astrologia Caeli Rhodig. l. 20. cap. 7. Astrologia siue Astrologia res. Polydorus Virg. l. 1. cap. 17. De Astronomiae vii. vultus l. 3. cap. 1. Astronomiae inuentio. Caelus l. 54. De veritate & vtilitate Astronomiae Ioan. Danc. l. 1. sentio Astronomiae per Gabrielem Proximum. In Astrologia Graecorum Epigram. l. 1. c. 6. Quae quae obseruatione caelesti Plin. l. 2. c. 12. Quantum Astrologia tantum Astrologi mentiuntur. Marfil. Fick. l. 4. c. 35.

Vide Mathematica.

Astutia.

DEFINITIONES ET ETYMOLOGIAE.

ASTVTIA, Graece *μαρτυρία*, *ασία*: & *μαρτυρία* dicitur, Etique proceffus ad aliquid committitur.

